

TRESTNÍ PRÁVO

hmotné

(TPH)

zvláštní část tr. zák. (ZČ TZ)

**Teorie a praxe přípravného řízení
trestního**

PŘEDNÁŠKA I.:

Prof. JUDr. V. Kratochvíl

Literatura: Důvodová zpráva k návrhu trestního zákoníku 2008, sněm. tisk č.
410/2008

- **Vztah obecné a zvláštní části TPH (TZ) z hlediska legislativního, výkladového a aplikačního**
 - hledisko legislativní
 - **obecná část** = „vytknutí před závorku“ (legální definice pojmů z hlediska viny /trestný čin.../ a trestu /tresty, ochranná opatření/ uplatňovaných ve zvláštní části...
 - **zvláštní část** = „závorka“ obsahující jak obecné („Kdo...“), tak typové (Kdo jako dlužník ...)/zvláštní/ znaky skutkových podstat a trestní sankce...
 - sleduje se přehlednost a použitelnost zákona ...
 - hledisko výkladové
 - **OČ + ZČ** tvoří celek, jejich obsah se při výkladu doplňuje podle těchto zásad:
 - podmínky **viny** v obecné části se uplatňují jen SKRZE zvláštní část ... x „přeplňování“ SkP ve ZČ = nepřípustné
 - jen to, co **je** ve ZČ (...úmyslně...), **lze** doplnit z OČ pomocí § 4 TZ...
 - to, co ve ZČ **není** (...recidiva...), **nelze** doplnit z OČ pomocí § 3 odst. 4 TZ... to by bylo ono „přeplňování“ ...
 - podmínky **trestů** v obecné části se uplatňují i nad RÁMEC zvláštní části (např. OPP má oporu jen v OČ...)
 - hledisko aplikační
 - jen uvedeným způsobem vyložený obsah O + ZČ TZ lze takto správně aplikovat...

– **Systematika obecné a zvláštní části TZ (účel, kritéria), de lege lata a de lege ferenda (Návrh trestního zákoníku 2008 /"návrh")**

▪ *účel* = *učinit trestní zákon/-ík přehledným a použitelným*

▪ *kritéria* =

– *obecná část:*

– řazení hlav podle struktury TPH =

- o trestních zákonech,
- základy trestní odpovědnosti,
- trestní sankce,
- společná ustanovení...

– *zvláštní část:*

– řazení hlav podle povahy chráněných objektů (druhových, skupinových) =

- systematika „přirozenoprávní“ (**ind.** + spol.); de lege ferenda, návrh ...
- systematika „biblická“ (**spol.** + ind.); platný TZ

- **Metodická doporučení ke studiu ZČ TPH (TZ) ve spojení s OČ**
 - **negativní doporučení**
 - **nestudovat z paměti doslovně skutkové podstaty, ani trestní sazby ...**
 - **pozitivní doporučení**
 - **znát z paměti systematiku ZČ TZ (podle hlav), podmínka rychlé orientace v TZ a práce s ním ...**
 - **vědět o vnitřní systematice některých hlav (oddíly v TZ/díly v návrhu)**
 - **mít „paměťovou stopu“ typů trestných jednání (...že a kde v TZ jsou)**
 - **zvládnout základní výklad znaků S+OS+O+SS, za použití zákona (ve smyslu vztahu O+ZČ z hl. výkladu)**

- **Některé vybrané problémy ZČ TPH (TZ) de lege lata, de lege ferenda...následující snímky...**

Trestné činy proti republice, cizímu státu nebo mezinárodní organizaci (Hl. I.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
 - § 95 teroristický útok
 - projev evropeizace TPH...
 - odst. 2/a) ...vyhrožování x příprava (§ 7 odst. 1 ...)
 - odst. 2/b) ...podpora x pomoc (§ 10 odst. 1 písm. c ...)
 - přednost má *speciální* ustanovení před obecným...

- stěžejní změny v Hl. IX. Návrhu trestního zákoníku – 2008
 - § 309 teroristický útok
 - odst. 4 ...výslovné stanovení trestnosti přípravy, jako obecné formy TČ podle § 20 návrhu x *speciální příprava* podle § 309 odst. 2/a)

 - **nové SkP:**
 - *Zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace*
 - Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení, územní celistvost nebo obranyschopnost České republiky anebo zničit její samostatnost anebo poškodit mezinárodní organizaci, ač je pověřen zastupovat Českou republiku nebo mezinárodní organizaci, jejímž je Česká republika členem, nebo vyjednávat s cizí mocí anebo jinak chránit zájmy České republiky nebo mezinárodní organizace, jejímž je Česká republika členem, při jednání s osobou, která zastupuje zájmy cizí moci, zneužije své pravomoci jednat za Českou republiku nebo uvedenou mezinárodní organizaci, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.
 - *Porušení osobní a věcné povinnosti pro obranu státu*
 - Kdo nesplní, byť i z nedbalosti, osobní nebo věcnou povinnost pro obranu státu, kdo se úmyslně vyhýbá plnění takové povinnosti, nebo kdo plnění takové povinnosti jinou osobou, byť i z nedbalosti, maří nebo ztěžuje, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Trestné činy hospodářské (Hl. II.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
 - § 128 zneužití informací v obchodním styku (selftrading)
 - odst. 2 ... kdo jako podnikatel + jednání za jiného (§ 90 odst. 2) x TOPrOs
 - je-li podnikatelem právnická osoba, za niž jedná fyzický pachatel ...
 - § 129a poškozování finančních zájmů ES
 - projev evropeizace TPH...
 - odst. 1 ... podvodné jednání, ... tím umožní x pomoc (§ 10 odst. 1 písm. c...) přednost má *speciální* ustanovení před obecným...

- stěžejní změny v Hl. VI. Návrhu trestního zákoníku – 2008
 - **nové SkP:**
 - *Neoprávněná výroba peněz* (projev evropeizace TPH)
 - Kdo neoprávněně, s použitím zařízení nebo materiálů k výrobě peněz určených a držených v souladu se zákonem, vyrobí peníze nebo prvky sloužící k ochraně peněz proti padělání, ...
 - Na rozdíl od skutkové podstaty padělání jde z technického hlediska o výrobu peněz „**pravých**“, tj. peněz vyrobených osobami jinak k výrobě peněz oprávněných na zařízeních, která jsou k výrobě bankovek určena a z materiálů, které se k výrobě pravých peněz používají. Porušeno je pouze právo příslušných institucí výrobu peněz zadávat a vyrobené peníze uvádět do oběhu.
 - *Neoprávněné vydání cenného papíru*
 - *Manipulace s kurzem investičních nástrojů*
 - *Padělání a napodobení díla výtvarného umění*

Trestné činy proti majetku (Hl. IX.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
 - § 255a „nevěrná správa“
 - odst. 1 „Kdo z vědomé nedbalosti ... + § 5 písm. a), písm. b) nestačí“
 - § 256c předlužení
 - odst. 1 „Kdo, byť i z vědomé nedbalosti, ... + § 3 odst. 3, § 5 písm. a)

- stěžejní změny v Hl. V. Návrhu trestního zákoníku – 2008
 - **nové SkP:**
 - *Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku*
 - *Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací*
 - Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
 - *Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat*
 - Kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv ... vyrobí ...
 - zařízení nebo jeho součást ... včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, ... nebo
 - počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části, ...

Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (HI. III.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části tr. zák.
 - § 155 *útok na veřejného činitele*
 - odst. 1 písm. a) ... veřejný činitel + § 89 odst. 9; VČ = objekt TČ a předmět útoku...
 - § 162a odst. 2
 - VČ u TČ úplatkářství se rozumí vedle § 89 odst. 9 též osoba uvedená v písm. a) – d)
 - např. evropský komisař pro sociální otázky ... /písm. c)/
- § 163 (zvl. účinná lítost): z. č. 122/2008 uvolnil její podmínky ...(cit.)
- stěžejní změny v HI. X. Návrhu trestního zákoníku – 2008
 - veřejný činitel = *úřední osoba*
 - *zánik trestnosti podplácení přímého a nepřímého pro ÚL obecnou i zvláštní návrhem **vyloučen** ... patrně z důvodů, které přicházejí „...z Bruselu“ (?)*
 - **nové SkP:**
 - *Přisvojení pravomoci úřadu*
 - *Osvobození vězně*
 - *Neoprávněné zaměstnávání cizinců*
 - *Organizovaná zločinecká skupina (OZS) - (nynější „zločinné spolčení“)*
 - rozšířena beztrestnost agenta, pokud se účastní činnosti OZS, nebo je jejím členem či ji podporuje, spáchal-li vyjmenované TČ (např. obchodování s lidmi...), s cílem odhalit pachatele této trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny